

ហាមប្រើប្រាស់មុនម៉ោង 06:01 នាទី (នៅភ្នំពេញ) ថ្ងៃទី 7 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 2016

ការត្រួតត្រាសេដ្ឋកិច្ចដោយសំងាត់របស់ក្រុមគ្រួសារកាន់អំណាចនៅកម្ពុជាបង្កការខាតបង់យ៉ាងច្រើនជីវភាពរស់នៅដល់ប្រជាជន និងហានិភ័យធំធេងសម្រាប់វិនិយោគិនបរទេស

ប្រតិបត្តិការស៊ើបអង្កេតដ៏ធំមួយរបស់ អង្គការ Global Witness បានលាតត្រដាងអំពីរបៀបដែលក្រុមគ្រួសារកាន់អំណាចនៅប្រទេសកម្ពុជា កំពុងត្រួតត្រាសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសនេះ និងប្រមូលលាភសការៈជាច្រើនសម្រាប់ខ្លួនឯងដែលជាហេតុធ្វើឲ្យមានផលប៉ះពាល់ខ្លាំងដល់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា។ របាយការណ៍ដែលមានឈ្មោះថា *Hostile Takeover* បានលាតត្រដាងអំពីបណ្តាញដ៏ធំមហិមា នៃកិច្ចព្រមព្រៀងសម្ងាត់ និងអំពើពុករលួយ ដែលជួយគាំទ្ររបបដឹកនាំផ្តាច់ការរយៈពេល 30 ឆ្នាំ ដែលមានការធ្វើឃាត ការធ្វើទារុណកម្ម និងការចាប់ដាក់ពន្ធនាគារលើគូរប្រជែងនយោបាយរបស់លោក ហ៊ុន សែន។ (1)

ដោយប្រើទិន្នន័យសិទ្ធិកាន់កាប់ក្រុមហ៊ុន ដែលរដ្ឋាភិបាលតែងតែរឹតបន្តឹងមិនឲ្យគេយកបាននោះ អង្គការ Global Witness បានបង្ហាញថា តើសមាជិកគ្រួសារត្រកូល ហ៊ុន ធ្វើកាន់កាប់ពេញលេញ ឬកាន់កាប់ដោយផ្នែកក្នុងក្រុមហ៊ុនជាច្រើន ដែលដើមទុនចុះបញ្ជីជាង 200 លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក។ ក្រុមហ៊ុនទាំងនេះត្រួតត្រាវិស័យសំខាន់ៗគឺច្រើននៃសេដ្ឋកិច្ច ដោយមានសម្ព័ន្ធភាពជាមួយទៅនឹងក្រុមហ៊ុនម៉ាកល្បីៗដាច់អន្តរជាតិ ដូចជា Apple, Nokia, Visa, Unilever, Procter & Gamble, Nestlé, Durex និង Honda ដើម។

នេះគ្រាន់តែជាផ្នែកមួយនៃចំនួនទឹកប្រាក់ពិតប្រាកដនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មគ្រួសារត្រកូល ហ៊ុន ប៉ុណ្ណោះ។ ពួកគេត្រូវបានគេជឿថា ទទួលបានផលប្រយោជន៍ពាណិជ្ជកម្មពីអ្នកដែលឈរឈ្មោះជំនួសពួកគេ និងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនដែលមានតែឈ្មោះ។ គ្រួសារត្រកូល ហ៊ុន ក៏រាប់បញ្ចូលទាំងសមាជិក ដែលធ្លាប់ជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពរត់ពន្ធអាកៀនដែលមានតម្លៃ 1 ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក បាញ់បោះ បុកស្លាប់ហើយរត់ និងសកម្មភាពទន្ទ្រានយកដីដែលបណ្តាលឲ្យប្រជាជនជាច្រើនគ្រួសារត្រូវបាត់បង់លំនៅដ្ឋាន និងរស់នៅក្នុងភាពទាល់ក្រនៅតំបន់ជនបទក្រីក្រនៃប្រទេសកម្ពុជា។ របាយការណ៍ត្រូវបានចេញផ្សាយ បន្ទាប់ពីមានការធ្វើយុទ្ធនាការតវ៉ា ថ្ងៃចំនួនពណ៌ខ្មៅ បានរយៈពេលពីខែ ក្នុងគោលបំណងប្រតិបត្តិទៅនឹងប្រតិបត្តិការបង្ក្រាបរបស់អាជ្ញាធរ លើអ្នកវិនិយោគិនបរទេស ដោយផ្ទុះគោលដៅចំពោះគណបក្សនយោបាយប្រឆាំង សកម្មជនសហគមន៍ និងក្រុមសង្គមស៊ីវិល។

លោក Patrick Alley សហស្ថាបនិកនៃអង្គការ Global Witness បានមានប្រសាសន៍ថា "គំហើញទាំងនេះបានបង្ហាញពីផលវិបាកនៃការប្រតិបត្តិការដឹកនាំរបបផ្តាច់ការរបស់ លោក ហ៊ុន សែន។ គ្រួសាររបស់គាត់ត្រួតត្រាសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ហេតុដូច្នោះពលរដ្ឋក្រុងភ្នំពេញហាក់ដូចជាមិនអាចជឿស្មោះត្រង់ពីការរួមចំណែករកលុយចូលហោប៉ៅរបស់អ្នកជិះជាន់គ្រឿងសង្កត់របស់ពួកគេជាច្រើនដងក្នុងមួយថ្ងៃឡើយ។ ចំណែកវិនិយោគិនបរទេសវិញ អាច និងពុំគួរចូលរួមគាំទ្ររបបដែលដែលសម្លាប់ បំភិតបំភ័យ ឬឃុំខ្លួនអ្នកវិនិយោគិនបរទេសនេះទេ"។

របាយការណ៍ *Hostile Takeover* ក៏បានបង្ហាញថា គ្រួសាររបស់លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីបនេះ ដើរតួរយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជួយ រក្សាភាពស្ថិតស្ថេរយូរអង្វែងនៃអាជីពនយោបាយរបស់គាត់។ ពួកគេកាន់តំណែងសំខាន់ៗក្នុងកិច្ចការ នយោបាយកងកម្លាំងយោធា នគរបាល ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងស្ថាប័នមនុស្សធម៌ ដែលសិទ្ធិតែជាផ្នែកដែលជួយគាំទ្រគណបក្សរបស់លោក ហ៊ុន សែន តាមរយៈការយោសនា ការបរិចារនិយោបាយ ឬក៏ការប្រើកំលាំងប្រៃសណីយ៍ជាដើម។

ក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុកមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងពួកគេ ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទរំលោភបំពានជាច្រើន រួមមាន ការលួចយកដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិ អំពើហិង្សា និង ការបំភិតបំភ័យលើប្រជាជនក្នុងមូលដ្ឋាន និងការបំផ្លិចបំផ្លាញបរិស្ថាន។

ក្នុងចំណោមឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងបំផុតទាំងឡាយ ក្រុមហ៊ុនកសិកម្មមួយត្រូវបានចោទប្រកាន់ថា បានប្រើវិធីលួចដុតដុះ និងយកពស់វែកទៅបណ្តេញប្រជាជនឲ្យចេញពីផ្ទះរបស់ពួកគាត់។ ករណីនេះគឺជាករណីមួយក្នុងចំណោមករណីធំៗជាច្រើនទៀតដែលត្រូវបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅកាន់តុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិ ដោយមានមានភស្តុតាង ដែលបញ្ជាក់ថាពួកអ្នកកាន់អំណាចគ្រប់គ្រងប្រទេសកម្ពុជាបានប្រព្រឹត្តអំពើរំលោភយកដីធ្លីយ៉ាងខ្លាំងក្លា ដែលអាចចាត់ទុកជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ។

អង្គការ Global Witness មិនអាចរកឃើញករណី ដែលមានសមាជិកក្រុមគ្រួសាររបស់លោក ហ៊ុន សែន ណាមួយ ត្រូវបានកាត់ទោស ឬទទួលពិន័យ ដោយសារតែបាន ប្រព្រឹត្តអំពើខុសច្បាប់របស់ពួកគេឡើយ។

ចំណែកឯលោក ហ៊ិន សែន វិញបានដើរចុះបញ្ចុះបញ្ចូល វិនិយោគិនពីបរទេសយ៉ាងសកម្ម ដោយឡែងសេថា ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាកន្លែងវិនិយោគដ៏ទាក់ទាញដោយមានច្បាប់អនុវត្តច្រើន និងថ្លៃពលកម្មថោក។ ចិនគឺជាវិនិយោគិនបរទេសផ្ទាល់ ច្រើនជាងគេក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយបានចូលរួមចំណែក18ភាគរយក្នុងឆ្នាំ 2015 បន្ទាប់មកគឺអង់គ្លេសមានចំនួន៣ភាគរយ។ សហរដ្ឋអាមេរិកគឺជាដៃគូពាណិជ្ជកម្មធំបំផុតរបស់កម្ពុជា ដោយទទួលបានការនាំចេញមួយភាគបីនៃបរិមាណនាំ ចេញសរុបរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយមានតំលៃស្មើនឹង 3 ពាន់លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយឆ្នាំ។

លោក Stephen Peel អតីតអ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់នៅក្នុងក្រុមហ៊ុនគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្ម ឯកជន TPG Capital និងជា សមាជិកនៃក្រុមប្រឹក្សាភិបាលរបស់អង្គការ Global Witness បានថ្លែងថា “អង្គការ Global Witness បានគូររូបភាពដ៏រស់ រវើកនៃអ្នកចំណេញនិងអ្នកខាត ពីការវិនិយោគបរទេសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ការធ្វើអាជីវកម្មជាមួយនឹងក្រុមហ៊ុន ដែលជាកម្មសិទ្ធិ និងស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមគ្រួសាររបស់គ្រួសារគ្រប់គ្រងប្រទេសកម្ពុជា មិនត្រឹមតែបង្កើត ឲ្យមានសំនួរផ្នែកសីលធម៌ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងបង្កឲ្យមានហានិភ័យផ្នែកច្បាប់ ហិរញ្ញវត្ថុ និងកេរ្តិ៍ឈ្មោះទៀតផង។ វា ជាសារៈសំខាន់ខ្លាំងបំផុត ដែលវិនិយោគិនក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវពិនិត្យដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ដើម្បីធានាថាប្រាក់របស់ខ្លួន ត្រូវបានត្រូវបានចាក់បញ្ចូលយុទ្ធនាការជិះជាន់របស់ហ៊ិនសែន”។(3)

អនុសាសន៍គន្លឹះ:

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា:

- ធ្វើការស៊ើបអង្កេតដោយឯករាជ និងតម្លាភាពចំពោះការចោទប្រកាន់ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុង របាយការណ៍ *Hostile Takeover* ហើយកាត់ទោសបុគ្គល និងបណ្តាលក្រុមហ៊ុនដែលត្រូវបានរកឃើញថា បានប្រព្រឹត្តអំពើ ខុសច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- បញ្ចប់រាល់សកម្មភាពយោឃោដែលកំពុងតែកើតឡើងនៅក្នុងពេលថ្មីៗនេះរួមមាន៖
  - បញ្ចប់ការបន្តធ្វើទុក្ខបុកម្នេញដល់អ្នករិះគន់រដ្ឋាភិបាល។
  - ធានាថា ច្បាប់គាបសង្កត់ដែលកំពុងត្រូវបានព្រៀងនាពេលបច្ចុប្បន្ននឹងមិនត្រូវអនុម័តឡើយ ហើយច្បាប់គាប សង្កត់ប្រហាក់ប្រហែលដែលបានអនុម័តនាពេលថ្មីៗនេះបានត្រូវទុកក្រោយ។

សមាជិកគ្រួសារត្រកូល ហ៊ិន រួមទាំងលោក ហ៊ិន សែន ផង៖

- ប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនជាសាធារណៈឲ្យបានពេញលេញ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងទំនាក់ទំនងនៅក្នុងក្រុម ហ៊ុនក្នុងស្រុក និងក្រុមហ៊ុនបរទេស មិនថាទំនាក់ទំនងនោះជាផ្លូវការឬក្រៅផ្លូវការនោះទេ។

ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគជាមួយ/កំពុងពិចារណាវិនិយោគក្នុងប្រទេសកម្ពុជា:

- សិក្សាស្រាវជ្រាវ និងវិភាគឲ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយលើ ការវិនិយោគរបស់ខ្លួន ដើម្បីបញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់ថា តើមាន ទំនាក់ទំនងអ្វីខ្លួនជាមួយនឹងពាណិជ្ជកម្ម ឬក៏អ្នកមានអំណាចនយោបាយកំពូលៗ (រួមបញ្ចូលទាំងអ្នកពាក់ព័ន្ធ នយោបាយទាំងអស់) ដែលមានប្រវត្តិជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់ថា បានប្រព្រឹត្តិអំពើពុករលួយ ឬ សមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ តាមរយៈភាពជាដៃគូផ្លូវការ សិទ្ធិ តាមរយៈសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ កិច្ចព្រមព្រៀងចែកចាយ ផ្តាច់មុខ ឬសូម្បីតែការទំនាក់ទំនងធ្ងន់ធ្ងរជាមួយអតិថិជន។

សម្រាប់កិច្ចសម្ភាសន៍ (ជាភាសាអង់គ្លេស) ព័ត៌មានសង្ខេប និងព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត សូមទាក់ទង៖

Patrick Alley +44 (0)20 7492 5887 palley@globalwitness.org
Alice Harrison +44 (0)7841 338792 aharrison@globalwitness.org

កំណត់សម្គាល់របស់អ្នកនិពន្ធសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន៖

- (1) អង្គការ Global Witness បានសរសេរលិខិតផ្ញើជូនលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ិន សែន សមាជិកនៃក្រុមគ្រួសារ របស់គាត់ 26 រូប និង 42 រូបក្រុមហ៊ុនក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនដែលពួកគេត្រូវមានទំនាក់ទំនងជាមួយ ដើម្បីផ្តល់ ជូននូវឱកាសដល់ពួកគាត់ សម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងការចោទប្រកាន់របស់យើង។

មានក្រុមហ៊ុនចំនួនប្រាំមួយបានឆ្លើយតប ក៏ដូចជា លោក សុខ ពុទ្ធីរុដ ដែលជាកូនប្រសាររបស់លោក ហ៊ុន សែន។ ចម្លើយតបរបស់ពួកគេក៏ត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងរបាយការណ៍ *Hostile Takeover* ផងដែរ។

(1) ទិន្នន័យទាក់ទងនឹងការចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុនដែលបានផ្តល់ឲ្យរបាយការណ៍នេះត្រូវបានដកស្រង់ពីប្រភពដើម គឺ នាយកដ្ឋានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដែលរដ្ឋាភិបាលបានរឹតបន្តឹងឲ្យចូលស្វែងរក។ អង្គការ Global Witness បានប្រើប្រាស់ទិន្នន័យទាំងនេះដើម្បីបង្កើតគេហទំព័រមូលដ្ឋានទិន្នន័យក្រុមហ៊ុន *Cambodia Corporates* ជាមូលដ្ឋានទិន្នន័យមួយដែលអាចចូលមើលជាសាធារណៈ រុករកដោយពេញលេញ និងមានសុវត្ថិភាព ហើយអង្គការនេះនឹងដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ក្នុងពេលជាមួយគ្នានឹងរបាយការណ៍នេះផងដែរ។ មូលដ្ឋានទិន្នន័យនេះនឹងផ្តល់លទ្ធភាពដល់វិនិយោគិន អ្នកសារព័ត៌មាន និងពលរដ្ឋទូទៅ ក្នុងការស្វែងរកអ្នកដែលជាម្ចាស់ អ្នកគ្រប់គ្រង ឬអ្នកមានភាគហ៊ុនធំនៅក្នុងក្រុមហ៊ុននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា៖ www.cambodiaincorporates.globalwitness.org។

(2) សេចក្តីយោងសម្រាប់សេចក្តីផ្តងការណ៍ដែលលើកឡើងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាននេះ សូមមើលរបាយការណ៍លម្អិត *Hostile Takeover* ។ អំណាចគ្រួសារដឹកនាំនៃគ្រួសារកាន់អំណាចនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលមាននៅលើគេហទំព័រអង្គការ Global Witness។